

Thinget vel bekendt, at man saavel i Thinget her, nemlig i det af Thinget nedsatte Udvalg, beskæftiger sig med Ordningen af de communale Forhold, og at det navnlig er under Forhandling, om Amtsraadene skulde vedblive i deres nærværende Stillelse og med deres nærværende Forretninger, om der ikke bliver at danne andre communale Raad, andre — om jeg saa maa sige — Lev i Communalbestyrelsen. Under en saadan Overgangsperiode forekommer det mig mindre rigtigt at overdrage til de nu bestaaende Amtsraad en hidtilværende Embedsautoritets hele Function. Det er ligeledes Thinget bekendt, at min høitagtede Formand ikke alene har efterladt Forarbejder, men meget vidt fremrykkede Forarbejder til en Lovgivning om Almuefolevesenets hele Organisation (Frølund: Nei.). Jeg har naturligtvis endnu ikke kunnet gjøre mig bekendt med disse Forarbejder; men jeg har naturligtvis overtaget den Pligt at fore denne Sag frem i Overeensstemmelse med den Overbeviisning om det Rigtige og Hensigtsmæssige deri, hvortil jeg maatte komme efter den uøieste Overveilelse. Det er vel temmelig klart, at under Behandlingen af denne Organisation maa det komme under Forhandling, om ikke Amtsfoledirectionernes nærværende Forretninger kunde blive anderledes at fordele, om ikke muligvis Alt, hvad der horte til Opfygten med Underviisningen, kunde blive affondret fra det Dekonomiske, om Kaldelsen af Skolelærerne kunde blive overdraget en blandet Autoritet, bestaaende deels af communale deels af Statsembedsmænd. Nu foregriber man disse Spørgsmaal ved at ville føre Amtsfoledirectionernes Forretninger, saaledes som de nu ere, over til Amtsraadene, saaledes som de nu ere. Det er alene disse saa Bemærkninger, jeg paa Sagens nærværende Standpunkt har troet at burde forelægge Thinget.

B. Schøler: Paa Grund af det Princip, som denne Lovstump — saaledes som den erede Forslagsstiller kaldte Forslaget — indeholder, maa jeg stemme imod dets Fremme. Jeg kan nemlig ikke ansee det vigtige Spørgsmaal om Communens og Statens Forhold til Skolevesenet løst i Forslaget paa en tilfredsstillende Maade. Ja, saalænge de nærværende

Amtsraad bestaae, kan man paa en Maade sige, at Amtsfoledirectionerne ere repræsenterede i de nærværende Amtsraad; men selv om disse vedblev, kan jeg endda hverken ansee Statens eller Communens Interesse fyldestgjort ved dette Forslag. Jeg er ganske enig med den erede Forslagsstiller i, at Communerne, navnlig Børnernes Forældre, maae det være meget magtpaaliggende at faae dygtige Lærere; men jeg troer ikke, at deres Trang og Løve tilfredsstilles derved, at Bestemmelserne i saa Henseende overdrages til de større communale Kredse. Jeg kunde forstaae, at de i den elementaire Almueunderviisning Interesserede fik en Indflydelse t. Ex. Forslagsret, og at det da bestemtes, at Staten skulde tage Hensyn der til; men dette Principspørgsmaal er aldeles ikke drøftet, og det vilde, saaledes forekommer det mig, foregriber ved at vedtage det foreliggende Lovforslag.

B. Christensen: Paa dette Trin af Sagen skal jeg gjøre mig Umage for at fatte mig meget kort; jeg skulde end ikke overhovedet have tilladt mig at tage Ordet, dersom jeg ikke af enkelte Uttringer, der ere komne mig for Øre, maatte frygte for, at Lovforslagets Fremme skulde møde Modstand. Jeg maa da tilstaae, at jeg troer at kunne tale i denne Sag af Erfaring som et ingenlunde uvirksomt Amtsraadsmedlem, og jeg har da i denne min Stilling meget hyppigt havt Leilighed til at overbevise mig om det Skadelige og Unaturlige i den Adskillelse, som vor bestaaende Communallov har ladet vedblive at bestaae mellem Amtsraadene og Skoledirectionerne. Dette har givet Anledning til hyppige Conflictter, der i sin Tid bleve dobbelt uhyggelige derved, at den forrige Regjering — jeg veed ikke, hvorledes den nuværende har det — paa ingen Maade syntes at begunstige eller holde paa Communalraadets Magt ligeoverfor denne Skoledirection. Jeg troer, at den foreslaaede Forandring er baade naturlig og ønskelig, og jeg troer, at det er en simpel Udvikling af det Bestaaende, som vi paa ingen Maade skulle skyde tilbage, fordi der er at vente langt mere omfattende og gennemgribende Lovarbejder; thi vi maae dog vel tilstaae, at, trods den store Trang baade til en